

INFORMACIJA
O PRIVREMENOJ OBUSTAVI PRIZNAVANJA INOSTRANIH OBRAZOVNIH ISPRAVA U
SVRHU ZAPOSŁJAVANJA, STEČENIH NA UNIVERZITETU MEGATREND, REPUBLIKA
SRBIJA, RADI ZAŠTITE JAVNOG INTERESA

I. Uvod

Crna Gora je potpisnica *Lisabonske konvencije o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja u regionu Evrope*, od marta 2004. godine. Konvencija je bila osnov za izradu Zakona o priznavanju i vrednovanju obrazovnih isprava, koji je prvi put donijet 2008. godine.

Postupak priznavanja obrazovnih isprava u oblasti visokog obrazovanja nije strogo uređen EU propisima, već se radi o izvorima prava koji nijesu obavezujući (soft law) i na nivou su preporuka. Lisabonska konvencija predstavlja dokument koji je polazna osnova za sve zemlje članice ENIC/NARIC mreže, u koju je uključena i Crna Gora. Potpisivanjem Lisabonske konvencije zemlje potpisnice su se obavezale da će poštovati njena osnovna načela i principe, koji **ostavljaju slobodu i mogućnost svakoj zemlji potpisnici da, u skladu sa svojim specifičnostima, kreira sopstvenu politiku priznavanja**. Dakle, **ostaje odgovornost nadležnih organa same države da uredi oblast priznavanja prihvatljivo i primjereno lokanom kontekstu**.

Zakon o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija („Službeni list CG”, br. 57/11, 42/16 i 60/25) temelji se na EU preporukama i standardima u oblasti priznavanja.

Priznavanje inostrane obrazovne isprave je potvrđivanje inostrane obrazovne isprave o stečenom, odnosno započetom obrazovanju ili dijelu obrazovanja. Zakon prepoznaje dva postupka, postupak priznavanja u svrhu zapošljavanja i postupak priznavanja radi nastavka obrazovanja, sa jasno propisanim nadležnostima, kao i kriterijumima u ovim odvojenim procedurama.

II. Priznavanje inostranih obrazovnih isprava

2.1 Postupak priznavanja

Priznavanje isprave o stečenom osnovnom, srednjem opštem ili stručnom obrazovanju i višem stručnom obrazovanju, kao i priznavanje isprave o stečenom visokom obrazovanju radi zapošljavanja vrši Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija preko Nacionalnog informacionog centra, odnosno ENIC centra kao posebne organizacione jedinice Ministarstva.

ENIC/NARIC centri postoje u svim zemljama EU i predstavljaju podršku procesu priznavanja u tim zemljama. Njihova uloga je prije svega informativna, odnosno da prate razvoj sistema visokog obrazovanja u svojoj zemlji i inostranstvu, kako bi mogli da pruže relevantne informacije zainteresovanim stranama.

Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija propisani su kriterijumi za priznavanje isprave radi zapošljavanja, pa se u postupku utvrđuje, odnosno cijeni: da li je ustanova koja je izdala diplomu priznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je stečena obrazovna isprava; sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena inostrana obrazovna isprava; trajanje i nivo, odnosno stepen obrazovanja bez upoređivanja obrazovnog, odnosno studijskog programa; vjerodostojnost obrazovne isprave; kao i druge okolnosti od značaja za priznavanje isprave radi zapošljavanja.

U postupku priznavanja isprave donosi se rješenje na osnovu kojeg se priznata kvalifikacija upisuje u radnu knjižicu.

2.2 Priznavanje i tržište rada

U većini zemalja procedura priznavanja kvalifikacija koje ne pripadaju grupi regulisanih profesija u skladu sa Direktivom i nacionalnom legislativom, nije strogo propisana zakonima već je, na neki način, prepušteno tržištu rada, odnosno procjeni poslodavaca. U ovim zemljama ne postoji obaveznost priznavanja inostranih obrazovnih isprava u svrhu ostvarivanja prava na rad, niti postoje dokumenti kao što je radna knjižica u koju bi se podaci unosili. U ovim zemljama poslodavci na osnovu iskustva cijene određene kvalifikacije i na osnovu istog zapošljavaju nosioce diploma

Prema podacima Zavoda za statistiku Crne Gore, broj diplomiranih studenata na ustanovama visokog obrazovanja u Crnoj Gori u 2024. godini je iznosio 2241 student osnovnih studija, 598 specijalista, 686 magistara, odnosno mastera i 23 doktora nauka, odnosno ukupno 3548 diplomiranih studenata. Ako se ova informacija uporedi sa podatkom ENIC/NARIC centra da je u 2024. godini priznato ukupno 1690 diploma iz regiona, dolazimo do zaključka da procenat priznatih inostranih diploma iz regiona iznosi 32,26% u odnosu na broj diploma izdatih u Crnoj Gori tokom 2024. godine.

Prema ovim podacima, broj stranih diploma u Crnoj Gori je relativno visok i na taj način može uticati na tržište rada.

2.3 Podaci o podnijetim prijavama zbog sumnje u falsifikat obrazovne isprave

U svim slučajevima u kojima je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija imalo sumnju da je određena isprava falsifikovana, odnosno da nije vjerodostojna, podnijelo je krivičnu prijavu protiv podnosioca zahtjeva, nadležnom tužilaštvu.

U toku 2023. godine, Ministarstvo je podnijelo ukupno 28 krivičnih prijava zbog sumnje u falsifikat obrazovne isprave, i to: 14 prijava zbog sumnje u falsifikat inostranih obrazovnih isprava nivoa srednjeg obrazovanja i 14 prijava zbog sumnje u falsifikat obrazovnih isprava nivoa visokog obrazovanja, od kojih 11 obrazovnih isprava potiče sa javnih ustanova visokog obrazovanja, a tri obrazovne isprave sa privatnih ustanova visokog obrazovanja).

U toku 2024. godine, Ministarstvo je podnijelo ukupno 38 krivičnih prijava, i to: 5 prijava zbog sumnje u falsifikat inostranih obrazovnih isprava nivoa osnovnog obrazovanja, 31 prijava zbog sumnje u falsifikat obrazovnih isprava nivoa srednjeg obrazovanja i 2 prijave zbog sumnje u falsifikat obrazovnih isprava nivoa visokog obrazovanja.

Od početka 2025. godine, Ministarstvo je podnijelo ukupno 88 krivičnih prijava, od čega: 12 prijava zbog sumnje u falsifikat inostranih obrazovnih isprava nivoa osnovnog obrazovanja, 69 prijava zbog sumnje u falsifikat obrazovnih isprava nivoa srednjeg obrazovanja i 7 prijava zbog sumnje u falsifikat obrazovnih isprava nivoa visokog obrazovanja.

III. Status Univerziteta Megatrend i fakulteta u sastavu ovog univerziteta u Republici Srbiji

Ministarstvo prosvete Republike Srbije je, na osnovu člana 53 stav 8 Zakona o visokom obrazovanju Republike Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 88/17, 73/18, 27/18 – dr. zakon, 67/19 i 6/20 – dr. zakoni, 11/21 – autentično tumačenje, 67/21 – dr. zakon, 76/23 i 19/25), dana 26. novembra 2025. godine, donijelo rješenja o oduzimanju dozvola za rad Univerzitetu Megatrend i fakultetima u sastavu ovog univerziteta i to:

- Fakultetu za kulturu i medije,
- Fakultetu za poslovne studije,
- Fakultetu za umetnost i dizajn,
- Pravnom fakultetu, i
- Geoekonomskom fakultetu.

Univerzitetu Megatrend i navedenim fakultetima u njegovom sastavu oduzeta je dozvola za rad zbog protoka vremena od godinu dana od dana konačnosti rješenja o odbijanju, odnosno odbacivanju zahtjeva za akreditaciju ovih visokoškolskih ustanova, jer iste nisu

podnijele zahtev za akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskih programa najkasnije godinu dana prije isteka roka važeće akreditacije, a prethodno važeća akreditacija im je istekla.

U obrazloženju Rešenja Ministarstva prosvjete Republike Srbije, broj: 612-00-01327/2025-06 od 26. novembra 2025. godine, kojim se oduzima dozvola za rad Univerzitetu Megatrend, između ostalog, navedeno je da u skladu sa članom 53 stav 3 Zakona o visokom obrazovanju Republike Srbije, a u vezi sa članom 23 stav 1 Zakona, pravo na izdavanje javnih isprava visokoškolska ustanova gubi danom oduzimanja dozvole za rad.

Takođe, članom 53 stav 13 Zakona o visokom obrazovanju Republike Srbije propisano je da u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove zbog oduzimanja dozvole za rad ili drugih razloga, ministar prosvete Republike Srbije će na predlog Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje, u roku od 30 dana od dana prestanka rada ustanove, donijeti akt kojim se obezbjeđuje završetak studija studentima te visokoškolske ustanove, dok je stavom 14 istog člana propisano da troškove završetka studija snosi visokoškolska ustanova kojoj je oduzeta dozvola za rad.

IV. Broj zahtjeva za priznavanje obrazovnih isprava stečenih na Univerzitetu Megatrend kome je oduzeta dozvola za rad

Prema podacima sa kojima raspolaže ENIC centar Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, broj podnijetih zahtjeva za priznavanje inostranih obrazovnih isprava stečenih na Univerzitetu Megatrend, Republika Srbija, radi zapošljavanja u Crnoj Gori, u 2023. godini je 30 zahtjeva, i svi postupci su okončani i donijeto je rješenje o priznavanju.

U 2024. godini podnijeto je 25 zahtjeva od kojih je za 19 okončan postupak i donijeto rješenje o priznavanju, dok je šest zahtjeva još uvijek u postupku provjere.

Od početka 2025. godine do danas ukupno je podnijet 22 zahtjeva za priznavanje obrazovnih isprava stečenih na Univerzitetu Megatrend, Republika Srbija, od čega je 19 zahtjeva pozitivno riješeno dok su 3 zahtjeva u postupku rješavanja.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija („Službeni list CG”, broj 60/25), koji je stupio na snagu 25. juna 2025. godine, imperativno su propisani kriterijumi koji se cijene u postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava u svrhu zapošljavanja. U skladu sa Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija, u postupku priznavanja inostrane obrazovne isprave radi zapošljavanja cijene se sljedeći kriterijumi: **da li je ustanova koja je izdala diplomu priznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je stečena obrazovna isprava**, sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena inostrana obrazovna isprava, trajanje i nivo, odnosno stepen obrazovanja bez upoređivanja obrazovnog, odnosno studijskog programa, vjerodostojnost obrazovne isprave, kao i druge okolnosti od značaja za priznavanje isprave radi zapošljavanja.

Nadalje, **članom 21b Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija propisano je da Vlada može, radi zaštite javnog interesa, privremeno obustaviti priznavanje inostranih obrazovnih isprava ako je, između ostalog, ustanovi na kojoj je stečena obrazovna isprava zabranjen rad zbog nezakonitosti u radu.**